

20191009 Toezicht en handhaving zorgplicht passend onderwijs

Uit Nieuwsbrief Inspectie Speciaal onderwijs

Op 1 augustus 2013 trad de Wet Passend Onderwijs in werking. Deze wet heeft als doel dat scholen in het funderend onderwijs op een zo efficiënt en effectief mogelijke manier passend onderwijs realiseren. De kern van de wet is de zorgplicht voor passend onderwijs. Scholen moeten deze zorgplicht vervullen voor alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Ze moeten ervoor zorgen dat deze leerlingen altijd een passende plek krijgen.

Toezicht op naleving van de zorgplicht

Vanaf 1 november 2019 wordt toezicht op de naleving van de zorgplicht een onderdeel van elk vierjaarlijks onderzoek of onze voorbereiding daarop. We gaan toezicht houden op het naleven van de zorgplicht passend onderwijs zoals vastgelegd in de wet. Bij tekortkomingen treden we handhavend op.

Zorgplicht passend onderwijs

De zorgplicht passend onderwijs heeft 3 doelen:

- verantwoordelijkheden helder beleggen
- ouders ontlasten
- thuiszitten voorkomen.

Door de zorgplicht moet elke leerling passend onderwijs kunnen krijgen. Dat is nu vaak lastiger voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. De ouders van deze leerlingen worden soms van de ene naar de andere school verwezen zonder dat een school hun kind toelaat. Scholen moeten zich ervan bewust zijn dat zij verantwoordelijk zijn voor het vinden van een passende plek voor deze leerlingen. Voor leerlingen die geen extra ondersteuning nodig hebben om het onderwijsprogramma te doorlopen, geldt het normale toelatingsbeleid.

De school heeft een resultaatverplichting

De zorgplicht passend onderwijs is omschreven in artikel 40 lid 4 WPO, artikel 40 lid 5 WECen artikel 27 lid 2c WVO. *‘Indien de toelating van een leerling die extra*

ondersteuning behoeft, wordt geweigerd, vindt de weigering niet plaats dan nadat het bevoegd gezag er, na overleg met de ouders en met inachtneming van de ondersteuningsbehoefte van de leerling en de schoolondersteuningsprofielen van de betrokken scholen, voor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten.'

Deze zorgplicht is een resultaatsverplichting (dus geen inspanningsverplichting) die zich richt op een school en niet op het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband kan wel bemiddelen bij het vinden van een plek voor een leerling die de school zelf niet kan plaatsen.

Wat als we vaststellen dat de zorgplicht niet wordt nageleefd?

Als we een signaal krijgen dat de zorgplicht niet wordt nageleefd, of als we dit tijdens een onderzoek vaststellen, kan er sprake zijn van 2 scenario's:

1) De tekortkoming duurt nog voort

De leerling heeft nog geen andere plek en wacht dus nog steeds op plaatsing of op een aanbod van een andere school.

We geven een herstelopdracht wanneer we vaststellen dat een leerling thuis zit en de school van aanmelding zich niet aan de zorgplicht houdt. Deze herstelopdracht houdt in dat het schoolbestuur de leerling binnen een termijn van een week alsnog moet plaatsen, of plaatsing op een andere school moet aanbieden.

Het schoolbestuur kan in reactie op de herstelopdracht aanvoeren dat het samenwerkingsverband geen dekkend netwerk heeft gerealiseerd, waardoor er binnen de regio geen plaats voor het kind is. In dat geval nemen we contact op met het samenwerkingsverband om dat te verifiëren.

2) De tekortkoming is al geëindigd

De ouder heeft zelf bij gebrek aan plaatsing/een aanbod de leerling aangemeld bij een andere school die de zorgplicht wel heeft nageleefd.

Als een school een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte heeft geweigerd zonder een aanbod voor een plaats op een andere school te doen (met of zonder officieel besluit), kan het zijn dat de ouder van de leerling zelf een andere school heeft gezocht en gevonden. Dan is geen sprake meer van een voortdurend nalevingstekort, maar reageren we wel. Het komt voor dat scholen niet voldoen aan de zorgplicht omdat ze de leerling afwijzen voordat de leerling schriftelijk is aangemeld. Met als gevolg dat de ouders zelf op zoek gaan naar een andere plaats voor de leerling. Dergelijk calculerend gedrag van scholen is onwenselijk.

Openbaar rapport en officiële waarschuwing

Een herstelopdracht is dan niet meer mogelijk: de aangemelde leerling is ergens anders geplaatst, dus de school waar de ouders (aanvankelijk) voorkeur voor hadden kan die leerling niet meer plaatsen. De tekortkoming is dan al geëindigd buiten de school om. Om toch een consequentie te verbinden aan het negeren van de zorgplicht, publiceren we een openbaar rapport over de tekortkoming en geven we een officiële waarschuwing. Ook als de tekortkoming te wijten is aan gebrekkige kennis van de school over de werking van haar zorgplicht voor passend onderwijs. Wanneer een school de zorgplicht niet naleeft, kan dit grote gevolgen hebben voor de leerling. Daarnaast negeert de school hiermee het belangrijkste beginsel van het nieuwe stelsel: scholen zijn ervoor verantwoordelijk dat leerlingen een passende onderwijsplek krijgen.